

Bezinning 674: Niet zweren

Matteus 5,33-37: weekdays 10° week zaterdag

Het Woord

Jezus zei: 'Jullie hebben ook gehoord dat destijds tegen het volk werd gezegd: "Leg geen valse eed af, voor de Heer gedane geloften moeten worden ingelost." En ik zeg jullie dat je helemaal niet moet zweren, noch bij de hemel, want dat is de troon van God, noch bij de aarde, want dat is zijn voetenbank, noch bij Jeruzalem, want dat is de stad van de grote koning; zweer evenmin bij je eigen hoofd, want je kunt nog niet een van je haren wit of zwart maken. Laat jullie ja ja zijn, en jullie nee nee; wat je daaraan toevoegt komt voort uit het kwaad.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

We lezen de vierde van zes antithesen¹: 'Ge hebt gehoord ... maar ik zeg u.' We mogen geen meened plegen en in het geheel niet zweren. Een eed hoort thuis in religieuze engagementen en in het gerecht. Jezus verwijst hier veelvoudig naar de Schrift.² Ook Jakobus zegt hier iets over (Jakobus 5,12), zelfs met dezelfde woorden als hier in Matteus. Volgens de rabbijnse casuïstiek zweerde men bij de hemel, de aarde, Jeruzalem, het altaar, het leven en zijn hoofd. Tijdens zijn proces voor het Sanhedrin zal Jezus uitgedaagd worden te zweren. Maar Hij doet het niet: Hij zwijgt (Matteus 26,63).

Maar we mogen niet zweren bij de hemel, de aarde, Jeruzalem en het altaar: die zijn van God. Maar ook bij onszelf mogen we niet zweren (ons leven, ons hoofd). We zijn machteloze wezens, die zelfs de kleur van een van onze haartjes niet kunnen bepalen. Wat zou een eed op die basis waard zijn?

Zweren en een eed uitspreken moeten overbodig zijn. Onze relaties moeten immers zuiver zijn. We moeten betrouwbaar zijn, zodat de anderen onze eed niet nodig hebben om ons te geloven en te vertrouwen. Onze woorden moeten eenduidig zijn: ja moet ja zijn, en neen moet neen zijn.

¹ Eerste: de verzen 20-26; tweede: 27-30; derde: 31-32; vierde: 33-37; vijfde: 38-42; zesde: 43-47.

² Exodus 20,7; Leviticus 19,12; Deuteronomium 23,22-24, Numeri 30,3.

Het Woord in mijn leven

Kunnen mensen mij vertrouwen op mijn woord? Ben ik betrouwbaar? Aanvaard ik mijn machteloosheid?

Bidden met het Woord

Heer,
Uw Woord is betrouwbaar.
Het is zuiver en helder.
Uw Woord is een rots
waarop we ons leven bouwen.
Geef dat ook ons woord
eenduidig is en sterk.
Dat maakt ons betrouwbaar.
Dan is een eed niet nodig.
Maar U kent onze zwakheid.
U weet dat we maar moeilijk
onze machteloosheid aanvaarden.
Sterk ons daarom
om eerlijke mensen te zijn. Amen.

© Eric Haelvoet 2017